

taa kuultuaan myöntämään vähäisiä, ei kuitenkaan periaatteellista laatua olevia poikkeuksia muiden mainitun omakotialueen korttelien vahvistetuista rakennusrajoista.

Sisäisten rakennusrajan muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ myöntyä VI kaupunginosan korttelissa n:o 228 sijaitsevan Ehrensverdintien tontin n:o 2 omistajan tekemään anomukseen mainitulle tontille vahvistettujen sisäisten rakennusrajin muuttamisesta siten, että sille teetetävän uudisrakennuksen saisi kylkirakennuksella yhdistää viereisellä Wecksellintien tontilla n:o 3 olevaan asuinrakennukseen, minkä ohessa rakennusrajoja hiukan tarkistettaisiin. Sisäasiainministeriö vahvisti ²⁾ tämän päätöksen huhtikuun 8 p:nä.

Koska valtiolle koulutarkoituksiin luovutetun XIII kaupunginosan korttelissa n:o 418 sijaitsevan Runeberginkadun tontin n:o 23 voimassa olevat rakennusrajat vaikeuttivat tontin rakennuttamista ja käyttämistä koulutontiksi, rahatoimikamari oli yleisten rakennusten ylläpidon kehoituksen laadittanut ehdotuksen mainittujen rakennusrajin siirtämiseksi lähemmäksi naapuritontteja. Näiden omistajat, kolme asunto-osakeyhtiötä, olivat esittäneet vastalauseensa ehdotusta vastaan huomauttaen, että ehdotettu muutos huonontaisi heidän omistamainsa tonttien valoisuusoloja. Kun kuitenkin sekä kaupungin ammattiviranomaiset että rahatoimikamari olivat pitäneet valitusta aiheettomana, koska valittajain tonttien valoisuusolot muutoksen johdosta paranisivat eivätkä suinkaan huononisi, valtuusto päätti ³⁾ puolestaan hyväksyä XIII kaupunginosan korttelin n:o 418 tontin n:o 23 rakennusrajin muutosehdotuksen. Sisäasiainministeriö vahvisti ⁴⁾ valtuuston päätöksen marraskuun 17 p:nä.

2. Kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan tuollaisen omaisuuden luovutusta koskevat asiat.

Kaupungin ja valtionrautateiden välinen tilusvaihto. Vuonna 1921 valtionrautatiet olivat tehneet aloitteen sellaisen kaupungin ja valtionrautateiden välisen tilusvaihdon aikaansaamiseksi, että kaupunki luopuisi eräästä Oulunkylän aseman viereisestä maa-alueesta ja saisi korvaukseksi sen It. Viertotien varrella sijaitsevan alueen omistusoikeuden, jonka valtionrautatiet aikaisemmin olivat luovuttaneet kaupungille Pääskylänkadun rakentamista varten. Kysymystä oli valmisteltu m. m. rakennuskonttorin asemakaavaosastolla, mutta se oli eri syistä sittemmin jätetty lepäämään. Edellä mainittujen kaupungin omistamien Oulunkylän alueiden vuokrakauden päätyttyä ja kaupungin tultua esteettömäksi luovuttamaan valtionrautateille niiden haluaman alueen kysymys otettiin uudestaan harkittavaksi. Kaupunginvaltuustolle antamassaan kirjelmässä rahatoimikamari huomautti, että kyseessä olevassa tilusvaihdossa kaupungille tuleva maa oli Sörnäsän rautatien eteläpuolella, viertotiensillan kummallakin puolella sijaitseva kaista, pituudeltaan hiukan yli 330 m ja leveydeltään sillan kohdalta 10—11 m, mutta tästä kohdasta kumpaankin päähän kapeneva. Alue oli aikanaan pakkolunastettu valtionrautateille ja ilman vastaväitteitä annettu kaupungin käytettäväksi katualaksi, kun tämän kaupunginosan asemakaava vuonna 1901 vahvistettiin.

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. helmik. 2 §. — ²⁾ S:n 5 p. toukok. 2 §. — ³⁾ S:n 22 p. syysk. 8 §. — ⁴⁾ S:n 1 p. jouluk. 4 §.

Maan omistusoikeudesta valtionrautatiet kuitenkin eivät tietävästi olleet luopuneet, minkä johdosta rahatoimikamari ja kaupungin yleisten töiden hallitus, jonka lausunto oli hankittu, katsoivat olevan paikallaan, että kaupunki hankki sen itselleen. Rautatiehallitus taas halusi saada 9,670 m²:n laajuinen, leveydeltään vaihtelevan maa-alueen, joka sijaitisi Oulunkylän aseman eteläpuolella ja liittyi rautatiealueeseen sen länsipuolella. Rautatiehallitus oli pitänyt molempia vaihdettaviksi ehdotettuja alueita saman arvoisina, ja rahatoimikamari yhtyi tähän käsitykseen, Pääskylänkadun viereisen alueen korkeamman yksikköarvon kun oli katsottava korvaavan sen pienempi pinta-ala.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti hyväksyä sellaisen kaupungin ja valtionrautateiden välisen tilusvaihdon, että kaupunki saisi Sörnäsän haararadan varrella, viertotien sillan kummallakin puolella sijaitsevan, karttaan tarkemmin merkityn 2,240 m²:n laajuinen alueen korvaukseksi Oulunkylän aseman lounaispuolella olevasta, samaten kartassa osoitetusta 9,670 m²:n laajuisesta alueesta.

Sörnäsän keskusvankilan aluetta koskeva tilusvaihto. Rahatoimikamari oli lähettänyt kaupunginvaltuustolle esityksen sellaisen tilusvaihdon toimeenpanemisesta kaupungin ja valtion kesken, joka tekisi Sörnäsän keskusvankilan hallussa olevan alueen välttämättömän järjestelyn mahdolliseksi, ja valtuusto oli asiaa ensimmäistä kertaa käsitellessään palauttanut²⁾ sen kamariin, jota kehoitettiin jatkamaan valtion kanssa neuvotteluja takeiden saamiseksi vuokraajain oikeuksien turvaamisesta. Kamari oli sen jälkeen pohtinut kysymystä oikeusministeriön edustajain kanssa, jotka kuitenkin olivat olleet sitä mieltä, ettei vaihtosopimuksessa olisi taattava puheena olevan vuokratuokauden pidennystä pitemmäksi ajaksi kuin kolmeksi vuodeksi vaihtosopimuksen solmiamisesta lukien. Sen sijaan oli todennäköistä, että useimmat rakennuksista ja varsinkin vankilan alueesta loitompana sijaitsevat saisivat asianomaisen vuokraajan kanssa tehdyn erikoissopimuksen nojalla jäädä paikalleen pitemmäksi ajaksi. Keskustelussa pohdittiin edelleen kysymystä vankilan alueeseen rajoittuvan It. Viertotien osan hoidosta.

Rahatoimikamari antoi sittemmin kaupunginvaltuustolle uuden esityksen ja ehdotti siinä, että valtion ja kaupungin kesken toimeenpantaisiin sellainen tilusvaihto, että valtio Sörnäsän keskusvankilaa varten saisi seuraavat karttaan tarkemmin merkityt alueet: vankilan alueen länsirajalta 8,920 m²:n laajuinen alueen; vankilan alueen itärajalta 4,640 m²:n laajuinen alueen; vankilan alueen itärajan suoristamiseksi tarpeellisen 840 m²:n laajuinen alueen; uuden pohjoisrajan eteläpuolella sijaitsevan, täytettäväksi tarkoitetun pienen vesialueen; sekä Vanhankaupunginlahden satama-alueella, vankilan läheisyydessä sijaitsevan n. 3,000 m²:n laajuinen varstoalueen käyttöoikeuden. Näistä luovutuksista kaupunki saisi korvaukseksi It. Viertotien varrelta 2,560 m²:n laajuinen alueen; vankilan-alueen eteläpuolelta 3,380 m²:n laajuinen alueen; vankilan alueen itäpuolelta 2,000 m²:n laajuinen alueen; sekä lisäksi 7,520 m²:n laajuinen alueen; valtio sitoutuisi tällöin videntämään tilusvaihdon koskettamien tonttien vuokraoikeuden kolmeksi vuodeksi sopimuksen allekirjoittamisesta lukien; rakentamaan omalla kustannuksellaan sivuraiteen vankilan alueen ja Sörnäsän satamaradan välille ja suorittamaan muut tästä työstä aiheutuvat kustannukset; sekä huolehtimaan It. Viertotien hoidosta ja puhtaanapidosta kulloinkin voimassa olevien määräysten mukaisesti; jota vastoin kaupungin velvollisuutena

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. maalisk. 6 §. — ²⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 13.

olisi omalla kustannuksellaan tasoittaa kaikki vankilan aluetta ympäröivät kadut.

Asiaa uudestaan käsiteltäessä kaupunginvaltuustossa eräs vt m. m. huomautti, ettei kaupungilla ollut mitään suoranaista hyötyä tilusvaihdosta, jonka toteuttaminen kamarin esittämin ehdoin päinvastoin loukkaisi vuokraajain oikeuksia.

Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ antaa edellämainittua tilusvaihtoa koskevan kysymyksen raueta.

Valtion ja kaupungin välinen tilusvaihto. Kaupunginvaltuustolle lähtetäessä kirjelmässä²⁾ rahatoimikamari huomautti, että valtion ja Helsingin kaupungin välistä suurta tilusvaihtoa koskeva kysymys nyttemmin oli joutunut sellaiseen vaiheeseen, että lopullinen ehdotus voitiin esittää valtuuston ratkaistavaksi. Kamari myönsi, että jos tarkastettiin erikseen kutakin yksityistä vaihtoesinettä, sille arvioitua hintaa, luovutusehtoja y. m., voitiin tehdä joukko muistutuksia, mutta oli kuitenkin sitä mieltä, että tilusvaihtoehdotus³⁾ kokonaisuutena arvosteltuna oli kaupungille edullinen sekä käsittämässä aluehankinnan kannalta että sen merkityksen vuoksi, mikä sillä oli monien vaikeiden järjestelykysymysten ratkaisemisessa. Valmisteluvaliokuntakin puolsi kysymyksen ratkaisemista, mutta toivoi samalla, että valtion kanssa ryhdyttäisiin uusiin neuvotteluihin niiden Vikin sotilasvirkatalon osain hankkimiseksi kaupungille, joita kaupunginvaltuuston tutkittavaksi esitetty sopimus ei koskenut.

Asia pantiin pöydälle³⁾ valtuuston seuraavan vuoden tammikuun toiseen kokoukseen.

Alueiden yhdistäminen kaupunkiin. Huopalahden kunnanvaltuuston anottua valtioneuvostolta, että kysymys Pikkuhuopalahden kylän Korpaksen tilasta n:o 1 kaupungille pakkoluovutettujen Ruskeasuon ja Uudenpellon alueiden yhdistämisestä kaupunkiin otettaisiin heti käsiteltäväksi, ja kaupunginvaltuuston siltä vaaditussa lausunnossa⁴⁾ puollettua anomusta, valtioneuvosto oli marraskuun 21 p:nä 1925 päättänyt⁵⁾, että mainitut alueet kirkollisessa suhteessa siirrettäisiin Huopalahden seurakunnasta Helsingin pohjoiseen suomalaiseen ja pohjoiseen ruotsalaiseen seurakuntaan ehdoin, ettei minkäänlainen kirkollisen omaisuuden ositus siirron johdosta tullut kysymykseen; hallinnollisesti Huopalahden nimismiespiiristä Helsingin kaupunkiin; oikeudellisesti Helsingin tuomiokunnan Helsingin pitäjän käräjäkunnasta Helsingin kaupungin tuomioalueeseen; sekä kameraalisesti Haagan kauppalakunnasta Helsingin kaupunkiin.

Samalla valtioneuvosto oli määrännyt, että siirto sekä kirkollisessa että hallinnollisessa, lainkäytöllisessä ja kameraalisessa suhteessa toimeenpantaisiin joulukuun 31 p:nä 1925 sekä ettei edellä mainittujen virka- ja itsehallintoalueiden kielellinen jako saanut muuttua.

Edelleen valtioneuvosto oli tehdyistä anomuksesta tammikuun 28 p:nä päättänyt⁶⁾, että Huopalahden kunnan Drumsön kylässä sijaitseva Salmisaari niminen tilus RN 1.175 kalavesineen siirrettäisiin kirkollisessa suhteessa Huopalahden seurakunnasta Helsingin kaupungin pohjoiseen suomalaiseen ja pohjoiseen ruotsalaiseen seurakuntaan; hallinnollisessa suhteessa Huopalahden pitäjän nimismiespiiristä Helsingin kaupunkiin; oikeudellisessa suhteessa Helsingin tuomiokunnan Helsingin pitäjän käräjäkunnasta Helsingin kaupungin

¹⁾ Valt. pöytäk. 21 p. huhtik. 8 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 34. — ³⁾ Valt. pöytäk. 8 p. jouluk. 10 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 13. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 3 §. — ⁶⁾ S:n 17 p. maalisk. 13 §.

tuomiopiiriin; ja kameraalisessa suhteessa Huopalahden kunnasta Helsingin kaupunkiin; sekä että siirto sekä kirkollisessa että kunnallisessa, hallinnollisessa, oikeudellisessa ja kameraalisessa suhteessa astuisi voimaan vuoden 1927 alusta lukien sekä ettei se saanut aiheuttaa muutosta edellä mainittujen virka- ja itsehallintoalueiden kielelliseen jakoon.

Mustasaaren osto. Rahatoimikamari ilmoitti olleensa neuvotteluissa yliarkkitehti H. Lindbergin kanssa Mustasaari nimisen Huopalahden kunnassa sijaitsevan palstan ostamisesta kaupungille. Palsta käsitti 4 osin maatumalla yhteen kasvanutta, osin silloilla toisiinsa yhdistettyä saarta, joiden pinta-ala oli arvioitu n. 60,000 m²:ksi, mihin tuli lisäksi osia kolmesta läheisestä kalliosaaresta sekä laajahko vesialue. Saarilla oli yhteensä 14 rakennusta, jotka sisälsivät 22 tulisijallista asuinhuonetta, sekä 3 venelaituria, ja viljelty alue oli n. 1 ha:n laajuinen. Yliarkkitehti Lindberg oli ilmoittanut suostuvansa myymään mainitun palstan kaupungille 400,000 markan hinnasta, jota oli pidettävä erittäin huokeana, koska se vastasi ainoastaan 6:67 markan neliömetrihintaa, jolloin laitteiden arvoa ei laisinkaan ollut otettu huomioon, sekä myöntynyt jättämään kauppahinnan 7 %:n korkoisena, 6 kuukauden irtisanomisajoin laaditun velkakirjan varaan. Rahatoimikamari esitti, että myyntitarjous hyväksyttäisiin, ja myöskin kansanpuistojen valvoja, jonka lausunto asiasta oli hankittu, yhtyi tähän esitykseen.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾, että Mustasaari siihen kuuluvine maa- ja vesialueineen sekä rakennuksineen ostettaisiin kaupungille 400,000 markan hinnasta, joka suoritettaisiin 7 %:n korkoisella velkakirjalla, sekä että tähän tarkoitukseen tarvittava määräraha merkittäisiin vuoden 1927 menosääntöön.

Tontin luovuttaminen suunnitellulle eduskuntatalolle. Vuonna 1923 kaupunginvaltuusto päätti²⁾ ilmoittaa eduskuntatalolautakunnalle, että kaupunki oli halukas luovuttamaan vastaista eduskuntataloa varten 6,000 m²:n laajuisen alueen XIII kaupunginosan kortteleista n:ot 402, 403 a ja 403 b. Eduskunta oli sen jälkeen asettanut rakennustoimikunnan, joka oli neuvotellut kaupungin rakennuskonttorin ja ratapihaan rajoittuvan kaupunginalueen asemakaavan laatimista varten asetetun komitean edustajain kanssa eduskuntatalon sijoittamisesta, tarvittavan tonttialan vahvistamisesta sekä eduskuntatalon tonttiin rajoittuvien alueiden käytöstä. Tällöin oli sovittu siitä, että rakennettavaksi aiotun 6,000 m²:n laajuisen tonttialan lisäksi olisi eduskuntatalon länsipuolelta mahdollisia vastaisia lisärakennuksia varten varattava n. 1,500 m²:n laajuinen puoliympyrän muotoinen alue, jota kaupungin toimesta hoidettaisiin puistona, kunnes nämä lisärakennukset tulisivat tarpeellisiksi. Edelleen oli rakennustaiteellisista syistä oltu yksimielisiä siitä, että eduskuntatalon tontin pohjois-, länsi- ja eteläpuolella olevia alueita vastedes rakennettaessa oli noudatettava vahvistettuja julkisivukaavioita. Rakennustoimikunta esitti sen jälkeen kaupunginvaltuustolle, että kaupunki luovuttaisi eduskuntataloa varten tarvittavan, karttaan tarkemmin merkityn alueen aikaisemmin sovitusta hinnasta, 500 markasta m²:ltä, että valtuusto puolestaan hyväksyisi luovutuksen edellyttämän kaupunginasemakaavan muutoksen sekä hankkisi sille asianmukaisen vahvistuksen, vahvistaisi eräitä määräyksiä noudatettaviksi eduskuntatalon tonttiin rajoittuvia tontteja rakennettaessa ja kaupungin puolesta sitoutuisi hoitamaan edellä mainittua puoliympyrän muotoista aluetta puistona, kunnes sille rakennettiin eduskuntatalon lisärakennus.

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. maalisk. 4 §. — ²⁾ Ks. v:n 1923 kert. s. 20—23.

Kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunta palautti edellä mainitun esityksen rahatoimikamariin, joka hankki asiasta kaupungin yleisten töiden hallituksen ja kaupunginasemakaava-arkkitehdin lausunnot¹⁾ sekä sen jälkeen ottaen huomioon kysymyksen tärkeyden antoi valitsemilleen edustajille tehtäväksi ryhtyä eduskuntatalon rakennustoimikunnan kanssa puheena olevaa rakennusta varten tarvittavan alueen suuruutta ja hintaa koskeviin neuvotteluihin. Kamari oli näet sitä mieltä, että myöskin eduskuntatalon pohjois- ja eteläpuolelle suunnitellut istutukset, jotka olennaisesti kuuluivat eduskuntatalon arkkitehtuuriin, olisi lunastettava, ja rakennustoimikunta ilmoittikin olevansa siihen suostuvainen edellyttäen, että eduskunta saisi vapaasti käyttää koko tätä aluetta.

Sittenkuin vielä oli käyty eräitä neuvotteluja, kamari otti kysymyksen lopullisesti harkittavakseen ja hylkäsi tällöin tehdyn ehdotuksen, että eduskuntatalon tontin luovutus tapahtuisi tilusvaihdon muodossa. Siihen yksikköhintaan nähden, jonka mukaan tontin hinta oli määrättävä, kamari omaksui sen mielipiteen, että koko tonttialueen kauppahinta olisi laskettava 500 markan mukaan m²:ltä, vaikkakin ammattiviranomaiset olivat arvioineet neliömetrihinnan 1,500 markaksi. Kamari katsoi näet eduskuntatalon sekä esteettisessä että tonttipoliittisessa suhteessa tuottavan suunnittelun alaiselle Töölön kaupunginosalle niin laajakantoisia ja huomattavia etuja, että ne korvasivat yksikköhinnan alennuksen. Muihin luovutusehtoihin nähden kamari oli sitä mieltä, että kaupunki nimenomaan olisi vapautettava velvollisuudesta toimittaa mitään eduskuntatalon tontille kuuluvia kaduntasoitustöitä, minkä ohessa kamari piti välttämättömänä määrätä, ettei toistaiseksi puistoalueina käytettävälle eduskuntatalon pohjois-, etelä- ja länsipuolella sijaitseville alueille vastedes saisi rakentaa korkeampia rakennuksia kuin 30 m yli 0-tason sekä että, koska eduskuntatalon pohjois- ja eteläpuolella olevat kadut tulisivat ainoastaan 7.5 m:n levyiset, yhdensuuntaisesti eduskuntatalon pohjoisten ja eteläisten rajaviivain kanssa ja 7.5 m:n etäisyyteen niistä vahvistettaisiin rakennusrajat, joiden ulkopuolelle ei saisi rakentaa mitään muuta kuin ne matalat penkeret, jotka oli aiottu eduskuntatalon kupeille, suunnitellun monumentaalisen pääportaan pohjois- ja eteläpuolelle. Viimemainittu määräys oli välttämätön, jotta läheiset korttelit vastaisuudessa voitaisiin rakentaa ehdotetun korkuisiksi²⁾ ja niille turvattaisiin ilman ja valon saanti.

Asiaa käsiteltäessä kaupunginvaltuusto täysin yhtyen rahatoimikamarin asiasta tekemään ehdotukseen¹⁾ päätti³⁾ myydä valtiolle eduskuntatalon rakentamista varten toukokuun 14 p:nä 1926 päivätyn piirustuksen osoittaman, kortteliksi n:o 403 a merkityn n. 10,000 m²:n laajuisen alueen 500 markan yksikköhinnasta m²:ltä ja muuten seuraavin ehdoin:

a) ettei pohjois-, etelä- ja länsipuolella suunniteltua eduskuntataloa sijaitsevia alueita, lukuunottamatta edellämainittuja matalia pengerrakennuksia, rakennutettu yli erikoisesti merkittyjen rakennusrajojen, ei myöskään korkeammin rakennuksin kuin + 30 m yli 0-tason;

b) ettei kaupunki teettänyt mitään kaduntasoitustöitä puheena olevan korttelin pohjois-, etelä- tai länsipuolella eikä myöskään ryhtynyt korottamaan, leventämään tai lännemmäksi siirtämään Länt. Viertotietä Auroran- ja Arkadiankatujen väliseltä osalta, ennenkuin se sen hyväksi näki;

c) että ostajan tuli teettää ja kustantaa sekä Länt. Viertotieltä suunnitellun eduskuntatalon pääportaille johtavat ajorampit ja portaiden edessä

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 23. — ²⁾ Ks. tätä kert. s. 91 — ³⁾ Valt. pöytäk. 16 p. kesäk. 20 §; ks. myös tätä kert. s. 91.

oleva kävely- ja ajorata että myöskin kaikki tarpeellisiksi katsotut johdot kaupungin viertotiessä sijaitsevasta johtoverkosta puheena olevaan kortteliin; samoin kuin

d) että tämä kauppa päätettiin ja maksu suoritettiin kuluvan vuoden aikana.

Anomus saada ostaa tontti sairaalaa varten. Sittenkuin XIV kaupunginosan korttelin n:o 479 kaupunginasemakaavan muutos oli vahvistettu¹⁾, Suomen punainen risti niminen yhdistys oli anonut, että sen suunnittelemaa sairaalaa varten varattu mainitun korttelin tontti n:o 4 lopullisesti luovutettaisiin yhdistykselle. Koska kuitenkin se Topeliuksenkadun osa, jonka varrella mainittu tontti sijaitti, yhä edelleen oli tasoittamaton ja vailla vesi- ja viemärijohtoja, kaupunginvaltuusto päätti²⁾ ilmoittaa hakijalle, ettei tonttia toistaiseksi voitu myydä, mutta että se jatkuvasti pidettiin varattuna edellä mainittuun sairaalataroitukseen.

Taidehallille anottu tonttipaikka. Suomen taiteilijaseuran anottua, että valtion omistamasta Ratakadun tontista n:o 2 mahdollisia katujärjestelyjä varten erotettu rakentamaton alue³⁾ luovutettaisiin seuralle taidehallin rakennuspaikaksi ja rahatoimikamarin esityksestä antamassaan lausunnossa oltua sitä mieltä, ettei aluetta voitu luovuttaa valtioneuvoston suostumuksetta sekä että se oli puheena olevaan tarkoitukseen liian ahdas, kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ evätä seuran anomuksen.

Juho ja M. Lallukan taiteilijakoti nimisen säätiön hallitus oli anonut, että kaupunki luovuttaisi säätiölle Cygnaeuksen taidekokoelman hallussa olevan It. Kaivopuiston tontin n:o 17 kauppaneuvos Lallukan ja hänen puolisonsa testamentissa edellytetyn taiteilijan kodin rakennuspaikaksi. Tämän johdosta rahatoimikamari, joka oli hankkinut asiasta kaupungin yleisten töiden hallituksen lausunnon, oli huomauttanut, että kaupunki tosin oli mainitun tontin ja valtioneuvos F. Cygnaeuksen testamentin nojalla myöskin sillä olevan huvilarakennuksen omistaja, mutta että tonttialue vuonna 1883 tehdyllä sopimuksella oli vuokrattu valtiolle sekä että valtioneuvos Cygnaeus oli lahjoittanut omaisuutensa kaupungille ehdoin, että hänen taidekokoelmansa säilytettiin mainitussa huvilassa ja siirrettiin sieltä vasta kun Suomeen oli perustettu kaunotaiteiden korkeakoulu, johon puheena olevat kokoelmat voitiin sijoittaa. Edelleen kamari huomautti, että kysymys It. Kaivopuiston tontin n:o 17 käyttämisestä olisi tutkittava läheisen veistämöalueen ja Kallioliinan alueen käytämistä koskevan kysymyksen yhteydessä.

Tutustuttuaan asiasta hankittuun selvitykseen kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ evätä sekä edellä mainitun anomuksen It. Kaivopuiston tontin n:o 17 luovuttamisesta että Suomen kirjailijaliiton ja Suomen näytelmäkirjailijaliiton yhteisesti tekemän anomuksen, että kaupunginvaltuusto luovuttaessaan tontin Juho ja M. Lallukan taiteilijakoti nimiselle säätiölle määräisi ehdoksi, että kaikki taiteenhaarat ja siis myöskin kirjallisuus saisivat yhtäläisen oikeuden nauttia hyväkseen tulevan taiteilijakodin tarjoamia etuja ja että säätiön hallituksen jäseniksi kutsuttaisiin taiteilijaliittymäin jäseniä.

Töölön seurakuntatalon tonttipaikka. Kaupungin suomalaisten ja ruotsalaisten evankelis-luterilaisten seurakuntain lisätyt kirkkovaltuusmiehet olivat anoneet, että kaupunki maksuttomasti ja täysin omistusoikeuksin luovuttaisi seurakunnille XIV kaupunginosan korttelin n:o 488 kirkko- ja seurakuntatalon

¹⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 9 ja v:n 1924 kert. s. 17. — ²⁾ Valt. pöytäk. 1 p. jouluk. 15 §.

— ³⁾ Ks. v:n 1908 kert. s. 2. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 31 p. maalisk. 24 §. — ⁵⁾ S:n 19 p. toukok. 18 §.

sekä muiden seurakunnallisten rakennusten rakennuspaikaksi. Tästä anomuksesta antamassaan lausunnossa rahatoimikamari huomautti m. m., että mainittu kortteli maaperänsä ja maastonsa puolesta erittäin hyvin soveltui puistoksi, ja kun sitä asemaansa nähden voitiin pitää Topeliuksenpuiston luonnollisena jatkona, kamari ehdotti, että puheena olevaan tarkoitukseen luovutettaisiin korttelin n:o 480 pohjoisosa.

Sittenkuin kamari kaupunginvaltuuston kehoituksesta ¹⁾ oli valmistellut viimemainitun alueen luovutusehtoja koskevaa kysymystä, valtuusto päätti ²⁾

kirkko- ja seurakuntatalon rakentamiseksi Helsingin suomen- ja ruotsinkielisille evankelis-luterilaisille seurakunnille 1,692,000 markan hinnasta myydä XIV kaupunginosan korttelin n:o 480 pohjoisosan, joka käsitti n. 4,230 m² ja jonka rajat tarkemmin ilmenivät asiakirjain oheisesta piirustuksesta, kuitenkin seuraavin ehdoin:

a) niin kauan kuin tonttialuetta käytettiin kirkko- ja seurakuntataloa varten, kauppahinta sai olla maksamattomana ja korottomana lainana kaupunginkassassa, mutta päinvastaisessa tapauksessa se oli heti maksettava;

b) jos alue luovutettiin kolmannelle henkilölle tai ellei anoja ollut 3 vuoden kuluessa kauppakirjan antopäivästä lukien aloittanut rakennustöitään tonttialueella tai jos alueelle rakennettiin tai rakennuksiin sisustettiin muita kuin seurakuntain virkailijoille tarpeellisia asuinhuoneistoja, kauppahinta niinkään oli heti maksettava kaupunginkassaan;

c) tonttialueeseen rajoittuvia Choraueksenkadun ja Topeliuksenkadun osia ei kaupungin puolesta tasoitettu eikä varustettu vesi- eikä viemärijohdoilla, ennenkuin kaupunginviranomaiset sen harkitsivat kaupungille edulliseksi;

d) kaupunginvaltuusto varasi itselleen oikeuden tarkastaa ja hyväksyä rakennusyrityksen piirustukset; samoin kuin

antaa rahatoimikamarille toimeksi sekä laatia seurakuntain kanssa tehtävän kauppasopimuksen että laadittuttaa ja aikansa valtuuston hyväksyttäväksi lähettää ehdotuksen kortteleja n:ot 488 ja 480 koskevaksi kaupungin- asemakaavan muutokseksi.

Anomus saada tontti rukoushuonetta varten. Kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾ Filadelfia-seurakunnan yhdistys r. y. nimisen liittymän anomuksen, että XI kaupunginosan korttelissa n:o 337 sijaitsevat Agrikolankujan tontit n:ot 3, 5 ja 7 maksutta luovutettaisiin seurakunnalle rukoushuoneen paikaksi.

3. *Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat asiat.*

Tonttipaikan osoittaminen pientenlastenkoululle. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunta oli ilmoittanut, että säätiöllä Sedmigradskyn pientenlastenkoulu oli varoja, jotka todennäköisesti tekivät sille mahdolliseksi viiden lähinnä seuraavan vuoden kuluessa rakentaa huoneiston kolmannelle pientenlastenkoululle ja ryhtyä sitä ylläpitämään, sekä tiedustellut, luovuttaisiko kaupunki tähän tarkoitukseen maksutta tontin esim. Vallilasta. Tähän esitykseen myöntyen kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾

¹⁾ Valt. pöytäk. 5 p. toukok. 6 §. — ²⁾ S:n 1 p. jouluk. 14 §. — ³⁾ S:n 3 p. marrask. 27 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. marrask. 23 §.